

ris un studiu politic, în care și-a propus să arate, că nu panslavisml, ci pangermanismul este dușmanul de mörte al monarhiei austro-ungare. Broșura, fresce, se ocupă și de Maghiari. Intre altele spune, că caracterul maghiar ce vreau să-l imprimă Maghiarii statului ungar, e de dată mai nouă. Vechii regi ai Ungariei, păstrând ca o tradiție ceea-ce a ăis primul rege Stefan, „statul c'o singură limbă e fragil și slab“, n'au permis nici-odată, ca elementul cuceritor să nimicească pe cei cuceriiți (naționalitățile). Limba oficială latină a ajutat, ca frecările între naționalități să nu turbure pacea internă a statului. Numai cu câțiva ani înainte de 1848 statul a înlocuit limba latină cu cea maghiară și Maghiarii au făcut încercări de a-și impune limba și celorlalte naționalități.

Constatările publicistului frances fi cam dore pe domnii șovinisti și „Bud. Hir-lap“ scrie colone întregi în care își dă silința să combată pe René în punctul, că statul ungar n'a avut înainte de 1848 „ca-racter național maghiar.“

Noua lovitură de stat în Serbia. Încă înainte de anul nou se așteptă o in-torsătură senzațională în actuala situa-țiune. Regele Petru va concedia ministe-riul și, printr'o lovitură de stat, va disolva Scupcina. Toți reprezentanții diplomatiei străine, între cari și ministrii României și Bulgariei, au părăsit Belgradul.

După o telegramă din Belgrad Regele Petru s'a decis pentru un act de autori-tate, în urma informațiilor primite că oficerii compromiși în masacrul de la co-nac ar pregăti o nouă lovitură. Era vorba să se exercite presiuni asupra suveranului amenințându-l cu detronarea, decă nu va sacrifica pe militarii, cari au protestat în contra regicidului. Noul conjurațione, pusă la cale în secret, a avut de efect să deschidă ochii regelui Petru și să-l con-vingă, că era slăbiciunii trebuie să înce-pteze, situația extrem de critică reclamând acte de energie.

Crisa continuă.

Asupra audienței ce a avut'o minis-trul președinte Tisza, n'a transpirat până acum nimic pozitiv în publicitate. Se pre-supune însă, și cu drept cuvânt, că con-tele Tisza raportând monarhului asupra afacerilor curente, i-a vorbit de sigur și despre obstrucție, căci ea este piedeca cea mai serioasă, ce stă în calea activi-tății guvernului și dietei. Că ce păreri va fi desfășurat Tisza în ce priveșce înfrân-gerea și înfrângerea obstrucțiilor, nu se știe. Diarele ungurești cred, că gu-vernul n'are de gând a lua măsuri de

retorsiune contra ei, ci se va mărgini la rolul *resistenței pasive*, căci nu vré, ca prin măsuri forțate să deștepte din nou spi-ritul răsboinic în taberele pe care mult puțin le-a mulcomit și împăcat.

Reintors încă Duminecă din Viena, ministrul președinte a ținut să participe la ședința de eri a dietei, deorece în această ședință era să se încheie desba-terea specială asupra proiectului privitor la stabilirea contingentului de recruți. Afară de acesta, contele Tisza avea să mai răspundă și la interpeleția ce i-a ad-resat'o contele Albert Apponyi în cestiunea suspendării tratărilor asupra procedurii penale militare. Scim, că diarul „*Neue Freie Presse*“ a fost publicat scirea, că în urma neînțelegerilor dintre ministrul de răsboi și guvernul unguresc în jurul limbei de pertractare, tractările au fost suspendate.

La interpelearea contelui Apponyi, ministrul președinte a răspuns îndată, de-clarănd, că nu pöte fi vorba despre sus-pendarea tratărilor, deorece guvernul un-guresc nici n'a intrat în tratări cu gu-vernul de răsboi asupra procedurii pe-nale militare. Din cauza acesta nici nu pöte face cunoscut punctul de vedere al guvernului.

Posițiunea contelui Tisza nu e nici decăt de natură a-i inspira speranțe mari pentru viitor. Pe orizontul politic se ridică din ce în ce nori grei, cari fac ca dispo-siția în sinul partidului liberal să fie de-primantă. Obstrucția pöte să dureze încă două luni de zile, și nu se crede că cer-curile normative din Viena să aștepte atâta timp încă votarea definitivă a re-cruților. De altă parte mâinile contelui Tisza par binișor legate prin pactul ce l'a încheiat cu kosuthiștii. Un diar vienes crede a șci că nici la Curte acțiunile con-telui Tisza nu prea stau strălucit. Curtea i-ar lua în nume de rău, că după ce a vestit politica „mănei tari“, Tisza a în-cheiat pact cu kosuthiștii, punându-se pe terenul *resistenței pasive*, mai înainte de ce ar fi asigurat sörtea proiectului de recruți.

În astfel de împrejurări nu pöte sur-prinde pe nimeni scirea ce se comunică din Budapesta, că contele Tisza intențio-néză a-și lua refugiu la disolvarea dietei și în stare de *exilez*, urmând, fresce, să facă *alegeri generale dietale*. El generală părerea, spune scirea telegrafică din ces-tiune, că nouele alegeri vor urz mai curând de cum s'a crezut, probaib. Într-o în Februarie, după-ce adecă din proiectul privitor la contingentul de recruți, va deveni lege.

provine, că nici-când nu găsesc pe cineva schimbat.

Neavând nici o putere asupra îm-prejurărilor și referințelor, s'a întâmplat să fiu pe 10—20 de ani despărțită de aceia, cari îmi erau dragi. La prima în-țelnire însă mi-se părea, că tot la olaltă am fost și vorbiam ca și cum am veni dintr'altă odaie. Ömenii pe cari nu i-am iubit, durere, nu i-am putut îndrăgi nici mai în urmă, cu tóte că mă străduiam să-i iubesc, sciind că nu e lucru creștinesc a nu-i iubi. Decă vréi să fi creștin, nu ești în drept să aibi simțeminte de simpatie și de anipatie. Și toți pământeni flămân-desc, ei sunt bolnavi, ei mor și cei mai mulți sunt söraci și din cauza sörăciei nu ajung desvótarea îndeplinită. În sflrșit fie-care trăese spre folosul tuturor, fie-care să lase semenului său posibilitatea, ca să lumineze după puterea focului său. Unul e ca un foc de paie, altul foc arti-ficial, celălalt o veșnică liniștită candelă într'o capelă, altul o rază de lună, unul un foc rătăcitor, altul un licuriciu, un cărbune, o făclie, un iar. Pușini însă se apropie de lumina sörelui. Ferice de noi, cei cari întimpinăm vre-o rază de söré,

séu chiar vom purta un söré în inimă, la care totul să desmördă. Și acesta bētră-nețe lipsită de strălucire și scilpire, trebuie să fie un söré mare cald, séu cel puțin un cuptor bun, mare, care să dea căldură casnicilor, prietinelor și vrășmașilor, călă-torilor și creștinilor de-opotrivă.

Intrasem odată ca copilă la o damă bētrână. Ea ședea în razele răsăritului cetind din biblia sa, și ascundēndu-și ochelarii se întorce spre mine cu un suris plu de söré. Și surisul acesta m'a petrecut luminându-mi vieța întrégă, singurul lucru de invidiat pe pământ. Un astfel de zim-bet cald, îndurate Dómne și infiltréză în inima mea pentru restul vieții, ca toți ceilalți să gândescă ce am uegetat: Dum-neđeu te binecuvinteze „60 de ani“ și bētrânețea cu tóte bucuriile și bunătatea ei. Dumneđeu dăruiescă-mi putere de a încălđi pe toți; alte nu doresc, pāuă în césul fericit, când cei ce mă așteptă, mă vor impresora, ér eu întinerită și întărită voiú rupe cătușele pământesci, mă voiú desbrăca de haina de lút, vorbele negu-róse vor amuți, și totul numai fericire va fi din véc în véc.

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“.
Cu 1 Ianuarie st. v. 1904

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinatorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coróne, pe șese luni 12 coróne, pe trei luni 6 coróne, pe o lună 2 coróne.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se pöte face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Conflictul ruso-japones.
Răspunsul ce l'a dat Rusia la nota Japoniei, s'a formulat în consi-liul ținut la 30 Decemvrie în Tars-koje-Selo. Consiliul a fost presidat de însuși Țarul Nicolae. Decă răs-punsul conține concesionile ce i-se face Japoniei, este a-se mulțumi împrejurării, că în consiliu a învins partidul păcii în fruntea căruia stă însuși ministrul de esterne contele Lamsdorff, și Witte, presidential consi-liului de miniștri.

A participat la consiliu și ma-rele duce Alesandru Mihailovici, care împreună cu Witte a acceptuat, ca Rusia, menținēndu-și drepturile căș-tigate în Mandciuria, să facă conce-siuni însemnate Japoniei în ce priveșce Coreea. Intențiile pacifice era să le zădărnicescă în ultimul moment amiralul Alex. Juro, loșitorul din Asia Orientală, care e aderentul partidu-lui răsboinic. Alexijev și-a dat în-tăi mai multe zile răspunsul la nota Japoniei, în speranța că Japonia a face un pas grăbit în Coreea, ceea-ce ar fi silit pe Rusia, ca să retragă conce-siile stabilite în consiliul de la 30 Decemvrie. Vēdēnd însă Alexijev, că Japonia nu face nici un pas for-țat, a trimis la Tokio răspunsul gu-vernului din Petersburg.

Așa prezentă lucrurile o tele-gramă din Paris, care mai adaugă, că reprezentantul japones din Franța a declarat unui diarist, că răspunsul Rusiei va servi ca basă pentru tra-tări noue.

Étă acum scirile mai noue des-pre evenimentele ce s'au petrecut în ultimele zile:

Din Tokio se telegraféză, că o com-panie japonesă de navigațiune avēnd 75 de vapóre, și-a schimbat pavilionul tre-cēnd de sub pavilionul japonez sub acel englez. Acesta în vederea izbucnirii osti-lităților, pentru-ca Rușii să nu-i pótă sec-vestra vasele.

O telegramă din Kobe aduce scirea, că ostilitățile între Rusia și Japonia ar fi izbucnit. Prima ciocnire navală ar fi avut loc în dreptul portului Ci-fu. Flota rusă, prevenită de apropierea unei puternice es-cadre japonesce, a părăsit nóptea Port-Arthur, și, în largul mării, a întimpinat pe inimic. Resultatul acestei ciocniri nu se cunoșce încă. Atât se mai știe, că un cuirasat rusesc se găseșce în permanență în imediată apropiere a cóstei Coreei.

Direcțiunea căilor ferate din Siberia a primit ordinul, ca să țină la dispoziția guvernatorului militar tóte trenurile de marfă. Aceștea vor fi utilizate pentru trans-portul cărbunilor necesari flotei de răsboi din Port-Arthur.

D-nii Delcassé și marchisul de Lands-downe au conferit alaltăeri, prin telefon, asupra situațiunei din Extremul-Orient. Cuvorbirea această, care a durat două

óre, a fost consacrată discuțiunei asupra oportunității unei intervenții efectiv a Franței și Angliei, în conflictul dintr Rusia și Japonia. După cum se asigură Franța nu va interveni, decăt spre a în pedeca o conflagrațiune generală în Ex-tremul-Orient. Anglia s'ar fi angajat, c-nici ea să nu dea concursul său Japoniei decăt numai în cazul când Rusia ar re fusa cu încăpăținare să evacueze Mand ciuria.

O telegramă din Port-Arthur anunță ca fórte critică situația din Coreea. Rēs-boiul civil a izbucnit. Palatul imperial și ambasadele străine sunt amenințate. După o versiune necontrolată, împăratul Coreei în urma unei revoluțiuni de palat, s'a re-fugiat la ambasada francesă.

Din Geneva se anunță plecarea a două bastimente de răsboi cumpărate de Japonia. Un cuirasat turcesc a fost cumpărat de cătră guvernul japonec. Ple-carea vasului în apele Extremului-Orient este iminentă.

SCIRILE DE LA 31 DECEMBRIE.

Soldați pedepsiți. Din Dobrița se anunță, că mai mulți soldați de la regi-mentul de infanterie 39 au fost pedepsiți cu 2-8 luni închisore, pentru-că au vrut să înouneze statuul lui Kossuth.

Arhimandrit omorît. Din Ueskuel se anunță, că archimandritul, care a fost însărcinat cu purtarea agendelor metro-poliei până la alegerea noului metropolit în locul decedatului Firmilian, a fost omorât.

Sporirea listei civile a principelui Ferdinand. În cercurile române bine info-imate se vorbeșce cu insistență despre sporirea listei civile a A. S. R. principe-lui Ferdinand al României. Se afirmă, că suma de 300.000 lei, pe care statul c-șorvesce actualmente familiei princiare ro-mâne, nu ar fi sufficiență pentru îndestu-lărea necesităților ei, și de aceea un adaus este indispensabil. Acest adaus ar fi de 200.090 lei pe an, ceea-ce ar ridica lista civilă princiară la o jumătate de milion.

Revisuirea procesului Dreyfus. În cularele palatului de justiție se asi-gură astăzi, că consiliul, însărcinat cu fa-cerea raportului, propune admiterea cere-rii de revisuire și trimiterea lui Dreyfus înainte unui nou consiliu de răsboi. De alt-fel, în acest sens vor fi și conclusi-urile depuse de advocatul Mornard, repre-sentantul fostului deportat în insula Draculii. Se asigură chiar, că Curtea de Casație va desemna séu consiliul de răs-boi din Bordeaux séu cel din Tours, ca să judece din nou afacerea. De astă-dată ministrul de răsboi va da instrucțiuni co-misarului guvernului, ca să cēră achitarea.

Pentru masa studenților români din Brașov a intrat ca rēscumpărare a feliicitărilor de anul nou de la d-nii Ni-colau Fizeșianu capelan militar ces. și reg. greco-oriental 3 cor., Ioan Gligore notar cercual din Veneția inf. 3 cor. Savu Luca inv. Satulung 2 cor. Primescă generoșii donatori cele mai călduroșe mulțamite. — Direcț. școl. medii gr. or. române.

Orori turcesci. În Malo-Tirnovu un batalion de soldați rediș a atacat mănăș-tirea de călugărițe și a violat tóte călu-gărițele. O călugăriță a fost găsiă cu pântecul despicat. Tóte călugărițele s'au refugiat în Constantinopole. În Nerocop au fost arestați aproape 1000 de Fulgari, cari apoi au fost torturați în mđul cel mai oribil: îi frigea cu fer înroși în foc, le turna apă rece pe corpul gol lângă satul Slansco, c bandă bulgară a avut o luptă cu turcii, cari după-ce 'au decimat pe insurgenți, au dat foc satului. Au ars peste 100 de case. 5 sate bugăresci de lângă Raslog au fost jefuite de soldații turci. N'au rămas decăt păreți caselor.

Omorul din Stupini. S'a descoperit că ucigașii după săvârșirea crimei au ars 50 bucăți de hârtii de valoare, ce le-au aflat în lada lui Tomoșoiu, pe care a spart-o. Ei au împărțit și hainele lui între dânsii. Ea Stolz s'au aflat și nisece resturi de la doi porci ai lui Tomoșoiu, pe cari ucigașii i-au fost tăiat.

Un pod gigantic. În ziua de 20 Decembrie st. n. a avut loc inaugurarea noului pod de peste Est-River, care lăgă New-Yorkul cu Brooklinul. Acest pod a fost început încă din anul 1898, d'ér din cauza intreruperilor, intreruperi cauzate de diferite greve, s'au terminat de-abia acum. — Tótă populația New-Yorkului aștepta cu nerăbdare acestă inaugurare. Primarul Seth Low a mers la ceremonie cu întregul consiliu comunal, însoțit de un regiment de artilerie. — Autoritățile comunale din Brooklin au mers și ele. Dele consilii s'au întâlnit la mijlocul podului și acolo s'au ținut mai multe cuvântări, în urmă declarându-se circulația pe acest pod, deschisă. În urmă au avut loc marșuri, atât la New-York, cât și la Brooklin. Lungimea podului e de 7200 picioare, pe el 4 linii pentru tramvaele electrice și 2 pentru tramvae electrice de mare viteză. — Mai sunt apoi două bulevarde pentru pedestri, 2 căi pentru trăsuri și 1 cale pentru automobile și 1 pentru biciclete.

Sfera de competență a direcțiunii. De competență direcțiunii societății pe acțiuni se ține în sensul § 2 al legii com. conducerea afacerilor societății; prin urmare direcțiunea nu este îndreptățită a se împărțasi pe sine ori a împărțasi pe vre-un membru al ei, în sarcina societății respective, cu venituri, cari nu s'nt prevădute în statute, ori cari nu sunt fixate special prin adunarea generală. (Deciziune a Curiei).

Cine este proprietar mic? La cererea camerei comerciale și industriale din B. peșta ministrul de comerț, în conțelegere cu ministrul de agricultură, a enunțat de curând, că proprietar mic este a se considera acela, moșia căruia nu este mai mare decât 100 jugere și anume fără considerare decât respectivul este proprietar, arândator ori usufructuar al moșiei. În sensul acesta stabilește chestiunea și art. de lege XII din 1894. (Rev. Econ).

D-ra Roosevelt dată în judecată. Miss Ellis Roosevelt, fiica președintelui Republicii americane, a fost dată în judecată de o croitoră. Aceasta susține, că d-ra Roosevelt a comandat o jachetă, pe care în urmă nu a mai voit s'o ia. Lumea se interesează foarte mult de sfârșitul acestui ciudat proces.

Din Deva.

(Pom de Crăciun pentru copiii săraci. Concert și reprezentație teatrală.)

În puține orașe ori sate vor fi având copiii cei săraci un Crăciun atât de frumos, cum au avut cei din Deva. Inteligența română de aici, ca și în alți ani, așa și în anul acesta, s'a decis să contribuie cu toții, ca să procure bucurie de Crăciun și acelor, pe cari s'orțea nu i-au favorizat să se împărțesacă de daruri de Crăciun de la părinții lor săraci. Și cuvântul trup s'a făcut!

Dovadă, că un pom mare și bogat împodobit cu „pome de Crăciun“, — cari erau menite să facă și pe copilașii cei săraci să simtă, că a sosit s'erbătore bucuriei, — se înălța în mijlocul școlii, strălucind de lumina făcliuțelor aprinse.

Martii în 5 l. c. la orele 5 p. m. ne-am adunat în frunte cu d-l protopresbiter G. Romanul, în școala gr. ort. din loc, unde apoi corul de copii, sub conducerea harnicului inv. Igna, a deschis serbarea prin o colindă frumoasă. După acesta au urmat alternativ dialoage, exclamațiuni predate din partea copiilor și copilitelor. După-ace s'au sfârșit acestea, se ridică d-l protopr. G. Romanul și în cuvinte bine simțite, arătând însemnătatea serbării, îndemnă pe băieți la învătătură și la putare bună, spunându-le, că atunci nici răsplata nu le va lipsi. În fine în cuvinte căldurose mulțumesc, în numele copiilor săraci, tuturor acelor,

cari au contribuit, ca să aibă și ei un Crăciun atât de plăcut. Terminându-și d-nul protopresbiter vorbirea, s'au împărțit la 34 de băieți și 28 copile, haine și încălțăminte, și afară de aceste fie-care a mai primit și câte un săculeț umplut cu mere și nucel. Apoi s'au împărțit și obiectele de pe pom.

Era o adevărată plăcere să vezi cum străluceau fețele copiilor și copilitelor de bucurie pentru obiectele primite. Cu o vie satisfacție în suflet, pentru bucuria ce am procurat-o atâtor s'ermani copii și copile, ne depărțarăm în fine cu toții.

Las să urmeze aci lista acelor marimonoși, cari au contribuit, ca ziua Crăciunului din anul acesta să fie și de bucurie și pentru copiii săraci:

Reuniunea femeilor rom. din com. Hunedóra 10 cor., Însoțirea „Hunedóra“ din Deva 20 cor., Dr. Ales. L. Hossu și soția 8 cor., Francisc Hossu Longin și soția 10 cor. și mere, nucel și altele; D. Ardelean 5 cor., G. Romanul și soția 5 cor., Valeria Moldovanu 2 cor., D-na Cutean 2 cor., Vilma Schuster 2 cor., Amalia Șulțiu 2 cor., Marta Steinmann 2 cor., George Gila 2 cor., Valentina Popescu 5 cor., Marióra Popescu 4 cor., Ecaterina Olariu 1 cor. mere și altele. Ardelean 5 cor., Ana Petco 2 cor., A. Gerendy 1 cor., Nicolau Igna 2 cor., Emilia Moldovan 2 cor., v'ed. P. Irimie 1 cor., Elena Simionașiu 2 cor., Victoria Frâncu 2 cor., Leonida Șerban 3 cor., Susana Ciatt 2 cor., Titus Ciatt 1 cor., I. Antal 2 cor., Dr. Justin Pop 5 cor., Dr. Eugeniu Ghelner 2 cor., Dr. Motiu 2 cor., Ioan Kara 80 b., Ionas Ian 20 b., A. Dragoș 60 b., Solomon Borea 20 b., Petru Merina 1 cor., George Igna 1 cor., Reuniunea 2-a de înmormântare din Deva 40 cor., d-na Kovács András 1 cor., Györfy Samu 40 b. Afară de acestea au mai contribuit și 2 prăvălieși ș. a Balog Gyula, Schumann și Elszászzer cu zaharicale, portocale, smochine etc. Primescă toți marimonoșii donatori cele mai sincere mulțumiri.

Sarcina de a ține a avut bună-credință de a-o lua asupra d-ilor prea stim. d-ne **Elena P. Hossu-Longin** și **Emiliu Roman**, ér la împărțirea pomului au mai binevoit a-și da binevoitorul concurs și d-na **Valentina Popescu** și d-sóra **Ecaterina Olariu**, pe cari în urmă le rugăm să primescă cele mai adânci mulțumiri.

* * *

În ziua întâiu de Crăciun liturghia a fost săvârșită de d-nii Ioan Papiu, protopresbiter în Sibiu, G. Romanul protopresbiter local, George Gila și Cornel Popescu, noul și simpaticul paroch din Deva. Cântările au fost executate de corul bărbătesc bisericesc din Deva sub conducerea d-lui **Justin Cl. Iuga**, cand. adv. Ér la sfârșitul sfintei slujbe a predicat frumos d-l protopresb. **Papiu**.

* * *

A doua zi de Crăciun s'era a dat **corul bis. gr. or. din Deva** un concert împreunat cu reprezentație teatrală și ținut în reduta orașenescă, despre care am onorea a vă raporta următoarele:

Sala cea mare a redutei orașenesci la 8 ore s'era era deja tiosită de lume. Cortina se ridică, ér corul bărbătesc sub dibacea conducere a d-lui paroch **Cornel Popescu** execută cu precisiune colinda „O, ce veste minunată“. Punctul al 2-lea și cel mai interesant a fost cele 3 cântece executate de **corul mixt**: „Fóie verde pup de crin“, „Mândruțică de demult“ și, în fine, **la dorința publicului**: „Bruma“, cari nu sciu ore prin melodiile lor frumoșe și populare-românesci, ori prin corectitatea și acuratețea, cu cari au fost executate, ne-au răpit mai mult?

Sub impresiunea acestora mai apare pe bină corul bărbătesc și execută: „Furtuna“ de Dürner, care încă plăcù mult.

Aplausele binemeritate din partea publicului au fost o vie dovadă, că d-nul conducător C. Popescu și-a achitat rolul său, într'adevăr greu, peste așteptare. Ér din parte-ne numai bucura ne vom pute, decât îl vom vedé muncind și de aci în-

ainte tot asemenea, ca și până acum. De astfel de ómeni avem mare necesitate.

A urmat apoi afară de program v'ro câte-va cântece naționale executate pe violină din partea d-lui **Petricaș**. Cu aceste apoi s'a terminat partea primă a producțiunii și a urmat teatru. Prima piesă a fost „**Pictorul fără voie**“, de A. Popp, în care fie-care și-a dat silința a-și achita rolurile cât se p'ote de bine. Mai bine i-a succes acesta d-lui **I. Sântimbreanu**, inv.

Apare apoi pe bină d-l **Ioan Siller** inv., în costum țigănesc, și declamăză anecdota de Th. Speranță „**Țiganul și ursoca**“. A fost ascultat cu interes, d'ér p'ote că mai mult haz ar fi produs, d'ér n'ar fi ținut în dialect țigănesc și părțile narrative, în cari vorbește poetul.

Piesa a doua: „**Dragoste copilărescă**“ a avut un succes mai bun. Dintre cei-ce au jucat, s'a distins d-sóra **Rhea Sylvia Avram**, care în rolul Viórei a fost foarte draguță. Bine și-a priceput rolul și d-sóra **Amalia Popa**, ér dintre celelalte persoane d-l **Ioan Triff** și d-l **Pamfilu S. Giurgiu** au jucat bine. După teatru a urmat dans, care a ținut până în dor.

Îmi închei raportul meu cu dorința, că baremi de ar fi încât se p'ote de multe locuri Români atât de bravi, ca cei din Deva!

Viorel.

Dia America.

Marele desastru de la Connellsville-Pa.

Pittsburgh Pa, 26 Dec. 1903.

Un mare desastru s'a întâmplat la 23 Dec. n. 1903 la 8 ore s'era pe linia ferată Baltimore & Ohio aproape de stația Connellsville-Pa și care a costat viața a 68 persoane, deja morți, și un mare număr de răniți, din cari unii încă sunt pe morțe.

Neorocirea s'a întâmplat în următoarele împrejurări:

La 6 ore s'era a plecat din Pittsburgh trenul nr. 12 numit **Duquesne Limited** pentru New-York. Cu ceva mai înainte tot pe această linie a plecat un tren de marfă, având mai multe vagoane încărcate cu grinzi de stejar. În apropiere de stația numită, linia era o curbă, la această curbă a cădüt din vagoane mai multe grinzi, cari au rămas neobservate pe linie. Curând a sosit trenul accelerat cu o viteză de 60 mile pe óes și fiind n'ote masinistul nu a observat lemnele cađute pe linie. Trenul a isbit făr' de veste ce a aflat în calea sa, făcând o sguduitură teribilă, lemnele au fost aruncate la o distanță de 1200 p'arce (30 metri). Mașina a deraiat și s'a isbit în dealul pe lângă care mergea. Un vagon de pasageri a venit peste mașină, sfărâmându-se. Acest vagon prin puterea teribilă cu care s'a isbit peste mașină, a desfăcut capacul, care închide aburul în partea de sus și din care cauză s'a produs această gróznică neorocire. Mașina de odată a început a arunca torenți de abur ardători, întocmai ca un munte, care varsă foc, ardând pe toți cei aflați în împrejurimile ei. Pasagerii aflați în celelalte vagoane putând scăpa afară, unii s'au aruncat în riu care curge de o parte a liniei, ér alții s'au refugiat pe deal în tufe, fiind ca nebuni de dureri și de spaimă. Pasagerii scăpați nevătémați, au sărit în ajutorul celorlalți. D'ér din cauza torentelui de abur, ce eșia din mașină, nu s'au putut apropia și priveau cu durere și gróză la cei cari în dureri se sbuciumau în agonia morții, căci locomotiva, acest demon făcut de mână omenesci, deși cađută jos, nu voia a-și lăsa prada, care i-a cađüt în ghiare.

Cât mai în grabă a sosit la locul sinistru ajutor: doctori și ambulanțe. Durea și jalea e mare în acest oraș și jur, unde ómenii erau pregătiți de s'erbătorile Crăciunului. Pe o mulțime de familii unde până aci a fost bucurie, acum un v'el de doliu le acopere. Cei mai mulți din pasageri erau în drumul spre casă, pentru a petrece s'erbătorile în familie.

Dintre cei morți au fost recunoscuți de rude și după hârtiile aflate la d'ensii, 58 persoane, 10 cadavre nu au fost cunoscute și se cred a fi Europeni.

După diarele de aici, a treia parte din cei cari și-au găsit morțea în această întâmplare fatală, sunt Europeni, cari voiau a-se reîntorece la vetrele lor. Mulți din aceștia vor rămâne necunoscuți pentru tot-d'euina negăsindu-se la ei nici o hârtie de identitate. Rudele și familiile lor fi vor aștepta îngrijate și vecinic nesciind de

ce nu mai sosese din depărtata călătorie.

La persoanele necunoscute s'a aflu suma de aproape 4000 (patru mii dolar) cari bani împreună cu alte obiecte de valoare de la victime s'au încredințat autorităților din Connellsville Pa și cari s'vor preda următorilor, cari vor pute de vedé, că sunt rude de ale lor.

Cetind în diarele americane lista celor morți (care v'o trimit și d-vóstră) după nume nu se pare nimenea a fi Român. Dumneđu știe, decât între cei necunoscuți nu va fi cineva. După legile Statelor unite familiile celor morți, cari vor d'în judecată Compania căilor ferate, vor primi óre cari despăgubiri bănesci. Românii noștri din America, cari sciu séu a pe cineva cunoscut, cumcă ar fi plecat de acest tren, ar face bine să se intereseze și decât acea persoană a scăpat de pericol, séu a cađüt jetfă lui.

I. Martin.

Bibliografie.

Discursuri politice 1866—1891. — Sub titlul acesta a apărut diarele acestor în Editură librăriei **Socec & Comp.** București o colecțiune de discursuri politice ale vechiului parlamentar și distins jurist consult român **Constantin Boerescu**. Cartea (8° mare 607 pag) cuprinde vre-o 80 de discursuri politice, ce le-a ținut d-nu Boerescu în restimpul din Ianuarie 1901 în calitate de deputat și senator în corpurile legiuitoare și la alte ocașuni însemnate. Ele dau o iconă a evenimentelor politice din țără în acest lung perioadă de străfómare. Pentru mai buna înțelegere discursurilor le premerg date explicative

„**Archiva**“, organul societății științifice și literare din Iași. Sumarul: Gh. Ghițănescu: Originele Iașilor; Gr. C. Butușreanu: Vremile preistorice în România; Pe ce să sprijinesce lucrarea de față și fruce chip va fi făcută. Evoluția vieții pe pământ — Omul; P. V. Grigoriu: Preoții artei (poesie), Artistul (poesie); Valeriu Hulubei: Din viața orașelor. Comercial și industria; T. T. Burada: Amintiri. Cum am fost arestat în Fiume (Ungaria).

Dări de sémă: Ediții românesce de P. Din istoria Basarabilor, de Elie Nicolescu, Documente: Un uric din 1410 cu o notă, de Gh. Ghibănescu.

Abonamentul pe an 15 lei. Pentru abonamente și trimiteri de bani, a se adresa la librăria P. Ilescu & D. Grosu, Iași.

ULTIME SCIRI.

Budapeșta, 12 Ianuarie. Tisza sperază că va învinge obstrucțiunea până pe la începutul lunii lui Februarie, când apoi se va pute întruni și delegațiunea ungară.

Lendra, 11 Ianuarie. Din Tientsin i-se anunță diarului „**Times**“, că Rușii au ocupat stațiunea Hsiumin-tum, depărtare de 95 mile de la Niucivang. În apropierea orașului s'au postat cazaci, ca să păzescă linia ferată.

Din Petersburg i-se comunică diarului „**Morning Post**“, că tonul conciliant al răspunsului Rusiei este a-se mulțumi intervenției personale a Țarului. Pe când consiliul de miniștri discuta asupra textului răspunsului, Țarul s'fi ținut: „Mai sunt eu împ'erat al Rusiei, ori nu? Mai sunt eu Țarul păcii?“ După consiliu Țarul însuși a telegrafiat locțiitorului Alexijew să nu întreprindă nimic înainte de a primi ordinele sale personale.

Domnii abonași ai fóiei noastre, cari nu și-au reînnoit încă abonamentul sunt rugați a-l reînnoi cât mai curând ca să n'interupă regulata espedașurului.

Administrația
„Gazetăi Transilvaniei“

Proprietar: **Dr. Aurel Muș**

Redactor responsabil: **Traian**

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandare.)

Cărți de rugăciuni și predicii.

Carte de rugăciuni, cereri și laude în onoarea Preacuratei Fecioare Maria pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto).

Cuvântări bisericesti scrise de Ioan Papiu Tom. III Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesti de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesti acomodate pentru orice timp; și pentru toate sărbătorile de peste an. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto)

Predicii pe toate Duminecele și sărbătorile de peste an, de Em. Elefterescu, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numeroasele sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predici pentru Duminecele de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christ. Conține predicii dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin poștă cor. 1.70.)

Cuvântări bisericesti pre sărbătorile de peste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

Cuvântări funebre și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de Titu Budu. Tom. II preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

„Cartea Durerii“ de Emil Bougand, tradusă din originalul francez de Iacob Nicolescu, editura lui Dr. E. Mianu. Timișoara 1895. O cărticică de mângăiere sufletească, care costă legată 3 corone (plus 10 bani porto).

„Cuvântări bisericesti de Massillon“ traduse din originalul francez de Ioan Genț protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predicii de ale vestitului orator eclesastic francez. Predicile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc răsăriten. și fie-care este pusă la acea Duminecă sau sărbătoare, cu a cărei evanghelie se potrivește predicia. Un volum elegant de peste 400 pagini în 8° cu portretul lui Massillon. — Traducerea se distinge printr-un limbajul sles. — Prețul 5 corone (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Călinarul Plugarului

În editura tipografiei A. Mureșianu, Brașov, a apărut „Călinarul Plugarului“ pe anul vișet 1904. — Anul XII.

Ca și în anii trecuți, așa și anul acesta „Călinarul plugarului“, fidel numelui său, intră în casele cărturarilor noștri dela sate, ca prin învătătură și povești din ramura economiei, să le îmbogățească cunoștințele și să-i îndemne la muncă rațională, servindu-le tot-odată de călăuză în viața practică.

Cei cari se vor grăbi a-și procura „Călinarul Plugarului“, vor mai avé, în afară de acesta, privilegiu de-a-și petrece cu el câte-va ore vesele și senine, cetind bucățile alese ce le cuprinde în partea literară și distractivă, în care se publică câte-va piese alese, anecdote, glume și povești.

Conținutul „Călinarului Plugarului“ este următorul:

În frunte se află o ilustrație: (Orășul Brașov). Urmază cronologia anului 1904. — Regentul anului. — Sărbătorile și alte zile schimbătoare. — Calculul sărbătorilor mai mari. — Posturile la răsăriteni. — Caracterul anului 1904. — Urmază partea strict calendaristică: cele 12 luni ale anului, la fie-care lună dându-se sfaturi asupra lucrărilor, ce are să le facă economul, care ține să-și porțe economia după toate cerințele. — Urmază genealogia domnitorilor din Europa. — Taxele telegramelor și postale. — Taxele pentru epistole. — Taxele pentru pachete și pentru porto-tarif după greutate. În partea aceasta se dau numeroase indicațiuni cu privire la regulile de observat la trimiterile de scrisori, bani și pachete. — În rubrica timbre și taxă se arată, ce anume timbre și taxe se cer la tot felul de petițiuni, documente etc.

Rubrica *têrgurilor* e foarte bogată. După datele oficioase din nou îndreptate și publicate de ministerul de comerț se arată *têrgurile* libere din Ardeal, Banat și Țera unghurească, cu observațiunile necesare, apoi *têrgurile* din Bucovina, și un adaus la *têrgurile* din Banat și Ungaria, precum și *têrgurile* aranjate după lună.

Partea economică a Călinarului conține următoarele articole scrise de colaboratorul nostru economic d. I. Georgescu; anume: „Industria de casă — seceriș de érnă“, un articol instructiv despre marile folose ce le aduce țeranului nostru industria de casă; „Cultura nucilor“, „Cultura prunilor“, „Ciuma cartofilor“, „Bóla de gură și de unghii la vite“.

În partea literară se publică trei poezii alese: „Codrule Măria-Ta“ și „Doina“ de M. Eminescu, apoi „Cântec românesc“ de G. Coșbuc. Urmază o istorisire foarte interesantă: „Oasa Vodă și țeranii“, scrisă de colaboratorul nostru d. Gr. N. Coatu (Banca, jud. Tutova, România) într-o limbă neaoșe moldovenescă ce seamănă mult cu limba ce se vorbește la Români din Transilvania.

Urmază după scésta un interesant episod din viața directorului de școle Gavril Munteanu, scris de G. Barițiu, și o caracterizare, de C. Boliac.

Se publică apoi *Povești* interesante și instructive, ér la urmă *Anecdote și glume*. Partea restantă cuprinde anunțuri pe mai multe pagine.

„Călinarul Plugarului“ costă exemplarul 44 bani + porto, și se vinde la tipografia A. Mureșianu, la librăria H. Zeidner Brașov (care are și depositul pentru vânzătorii de călindare) și în toate librăriile. Așa în librăriile din Arad, Agnita, Blași, Baia-mare, Bistrița, Caransebeș, Cernăuți, Cohalm, Elisabetopol, Făgăraș, Gherla, Lugosiu, Mediaș, Oradea-mare, Oravița, Orăștie, Reginul săsesc, Sibiu, Cluj, Sătmăr, Sebeșiu, Timișoara etc.

Abonații diarului nostru, pot să comande călindare de-odată cu reînnoirea abonamentului.

ABONAȚI!

GAZETA DE DUMINECA

CE APARE

IN ȘIMLEU (Szilágyssomlyó),

și care este

singurul ziar ilustrat pentru popor.

În fie-care număr adnce o ilustrațiune frumoasă și pe lângă aceea are un conținut bogat și felurit. Cine doresce să-o vadă, să cêră un număr de probă și se va conviuge despre celea aci spuse.

PREȚUL DE ABONAMENT ESTE

numai 6 corone pe un an întreg.

ABONAȚI!

Abonați „CALICUL“!

diar ilustrat humoristic și satiric cu prețul anual 6 cor., pentru streinatate 7 franci.

Calicul e scriptura adevărului. Deviza lui: „Ris cu orice preț“. Publică numai articoli originali de cuprins interesant, cari decî de ani își păstrează valoarea.

„Eu — scrie un abonent către redactorul nostru — cetesc „Calicu“ de două-trei-ori și n continu rid. Adese-ori la a treia cetire dau de ougetări ascunse, cari imi potenteză risul!“

Cei-ce nu s feciori d'ai lui bani gata, pot comanda „Calicul“ prin o corespondință postală, promițend, că vor plăti abonamentul mai târziu în decursul anului.

Abonamentele se adresează la Sibiu (Nagyszeben) către

Administrația „Calicului“.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NONTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în giul, îndêrpt în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Cel mai potrivit DAR de anul nou!!

„Clipe de Repaus“

Seria II.

SCHIȚE ȘI FOIȚE DE SORCOVĂ.

Cea mai frumoasă lectură pentru sărbători!!

Prețul unui exempl. trimis franco 1 cor. 60 b.

A să comanda la editorul

D-I VIRGIL ONIȚIU, director gimn. în Brașov.

